

امکان اشتغال زایی وجود داشت، اما هیچ حمایتی نشد و کار به تولید انبوه نرسید.

ورزشی برای همه اعضای خانواده

هنوز گفت و گویم با آقامجتبی تمام نشده است که کم کم بازیکنانی که مشغول مسابقه بودند، دورمان جمع می شوند. هرکدام حرفی برای گفتن دارند؛ از علاقه شان به پتانک گرفته تا گلایه هایی که سال هایی پاسخ مانده است. مهدیه کارگران و همسرش، حمید رضا قیاسی، زوجی هستند که خانوادگی این ورزش را انجام می دهند. هر دو از بیماران خاص و عضو تیم ملی پتانک پیوند اعضا هستند. آن ها سال ها است این ورزش را کنار هم دنبال می کنند.

مهدیه کارگران از سال ۱۳۹۶ تاکنون شش مدال رنگارنگ کشوری در این رشته به دست آورده است. پیش از آن، دوومیدانی را تجربه کرده. اما به دلیل وضعیت جسمی، پتانک را برای ادامه فعالیت ورزشی انتخاب کرده است. او در میان دوستانش به کسی شناخته می شود که بیشترین نقش را در جذب بازیکنان جدید دارد؛ متأسفانه برای معرفی این ورزش، تبلیغات چندانی انجام نمی شود. به همین علت هر جا فرصت داشته باشم، خودم آن را معرفی می کنم. وقتی برای درمان به مراکز درمانی می روم، با بیماران صحبت می کنم و از آن ها می خواهم یک بار این بازی را امتحان کنند. او و دوستانش فقط به معرفی شفاهی بازی بسنده نمی کنند. خودشان آموزش می دهند، قوانین بازی را توضیح می دهند و حتی اگر کسی گوی نداشته باشد، وسایلشان را در اختیارش می گذارند تا بتواند بازی را تجربه کند.

مهدیه خانم می گوید: پتانک برای خانواده ها هم ورزش فوق العاده ای است. بانوانی که در پارک ها دور هم جمع می شوند، به راحتی می توانند این بازی را انجام دهند. نه هزینه زیادی دارد و نه تجهیزات خاصی می خواهد. با این حال، هنوز آن طور که باید شناخته نشده است.

او با دست، خطوط زمین را نشان می دهد و می گوید: زمین ما امکانات خاصی هم نمی خواهد، اما گاهی حتی وسایل ساده ای مثل شن کش که برای صاف کردن زمین لازم داریم، دزدیده می شود.

اسماعیلی معتقد است فراهم کردن امکانات این ورزش، نسبت به بسیاری از رشته های دیگر هزینه چندانی ندارد؛ برای ساخت یک زمین پتانک، نه تجهیزات پیچیده لازم است و نه فضای بزرگ. هزینه آن در مقایسه با زمین فوتبال، والیبال یا بسکتبال بسیار کمتر است. اما هنوز کسی این ورزش را جدی نگرفته است.

آیده ای که حمایت نشد

گلایه های آقامجتبی فقط به زمین بازی محدود نمی شود. او برای توسعه این رشته حتی دست به تولید گوی های فلزی استاندارد هم زده است؛ گوی هایی که نمونه اصلی آن ها ساخت فرانسه است و قیمت زیادی دارد. او می گوید: با کمک یکی از دوستانم که در کار ساخت سماور بود، توانستیم گوی هایی تولید کنیم که از نظر کیفیت تفاوتی با نمونه فرانسوی نداشت.

او یکی از آن ها را به دستم می دهد و می گوید: حتی مسئولان فدراسیون هم وقتی آن را در دست می گیرند، متوجه نمی شوند که تولید داخل است.

به گفته او، هر گوی وارداتی حدود ۱۸ میلیون تومان قیمت دارد، اما نمونه تولیدی خودش با هزینه بسیار کمتری ساخته می شود. این ورزشکار پتانک می گوید: پیش از من هم عده ای تلاش کرده بودند چنین گوی هایی بسازند، اما کیفیت لازم را نداشت. ما توانستیم نمونه ای تولید کنیم که قابل رقابت با مدل اصلی است. او لحظه ای سکوت می کند و بعد با حسرت ادامه می دهد: اگر از این طرح حمایت می شد، هم هزینه ورزشکاران کمتر می شد و هم

به گفته آقامجتبی، امروز بیش از بیست استان کشور در این رشته فعالیت می کنند و هر سال مسابقات مختلف کشوری و منطقه ای برگزار می شود. او ادامه می دهد: امروز پتانک در دو بخش کارگری و بیماران خاص به صورت جدی دنبال می شود و ورزشکاران این دو بخش حتی به مسابقات جهانی هم راه پیدا کرده اند و مدال گرفته اند. آقامجتبی می گوید: حدود سیصد ورزشکار در کشور، در بخش زنان و مردان، به صورت حرفه ای این رشته را دنبال می کنند و بیش از هزار نفر هم به شکل خانوادگی و تفریحی پتانک بازی می کنند.

گلایه ای که سال ها است تکرار می شود

صحبت که به امکانات می رسد، سر درد دل باز می شود. آقامجتبی می گوید: بزرگ ترین مشکل ما این است که زمین ثابت نداریم. مدتی در یکی از بوستان ها بازی می کردیم، اما به دلایلی آن زمین را از ما گرفتند. او به زمینی اشاره می کند که حالا در آن ایستاده ایم؛ زمینی خاکی که به گفته خودش، پیش از هر تمرین باید زمانی را صرف تمیز کردنش کنند. او رشته کلام را این طور به دست می گیرد: هر هفته حدود بیست دقیقه وقت می گذاریم تا ته سیگارها، شیشه های شکسته و زباله ها را جمع کنیم و بعد تازه بتوانیم بازی را شروع کنیم. زمین محصور نیست و هر کسی می تواند در روزهای هفته به داخل آن بیاید.

عشق مشترک

حمید رضا قیاسی کنار همسرش ایستاده است. او هم مدال های متعددی در این رشته دارد و هر جمعه همراه همسرش خودش رابه همین زمین خاکی می رسند تا چند ساعتی را کنار دوستانش بگذرانند. مهم ترین ویژگی پتانک را خانوادگی بودنش می دانند. او می گوید: برای این ورزش فقط چند گوی فلزی و یک فضای ساده لازم است. همین باعث شده است همه بتوانند بازی کنند؛ از کودک گرفته تا سالمند، حتی افرادی که وضعیت جسمی خاص دارند.

حمید آقا ادامه می دهد: پتانک هم می تواند یک تفریح خانوادگی باشد و هم یک ورزش قهرمانی. ما خودمان لیگ برگزار می کنیم و با هزینه شخصی در مسابقات کشوری و حتی بین المللی شرکت می کنیم.

او هم از نداشتن یک زمین ثابت گلایه دارد و در این باره توضیح می دهد: شاید اگر یک زمین مشخص و دائمی داشتیم، افراد بیشتری با این ورزش آشنایی می شدند. خیلی از کسانی که امروز اینجا هستند، فقط به دلیل علاقه شخصی شان می آیند. بعضی بچه ها از گلپهار، چناران و نقاط مختلف مشهد خودشان رابه این زمین می رسند.

حمید آقا به گروه های دیگری هم اشاره می کند که در مشهد پتانک بازی می کنند. اما ارتباطی با هیئت ندارند و در این باره می افزاید: بارها از آن ها خواستیم کنار هم باشیم تا این ورزش بهتر معرفی شود. اما هر گروه مسیر خودش را رفته است. ما هیچ وقت به پتانک به چشم منبع درآمد نگاه نکرده ایم. فقط دوست داریم این رشته دیده شود و جایگاه واقعی اش را پیدا کند.

یک زمین کوچک، یک مطالبه بزرگ

گفت و گو که به پایان می رسد. نگاه همه دوباره به زمین مسابقه برمی گردد. زمین بزرگی نیست؛ فقط چند متر خاک صاف که با چند خط ساده از هم جدا شده است. همین سادگی، مطالبه اصلی پتانکی های مشهور هم شکل داده است. آن ها چیزی فراتر از یک زمین کوچک نمی خواهند؛ زمینی که هر هفته مجبور نباشند پیش از شروع بازی از ته سیگار، شیشه های شکسته و زباله پاکش کنند.

قیاسی می گوید: از مسئولان فقط یک درخواست داریم: در بوستان های هر محله یک زمین پتانک ایجاد کنند یا کنار زمین های ورزشی موجود، فضای کوچکی رابه این رشته اختصاص دهند. این کار نه هزینه زیادی دارد و نه فضای بزرگی می خواهد. امامی تواند باعث شود افراد بیشتری با این ورزش آشنا شوند.

صحبت هایشان که تمام می شود، دوباره گوی های فلزی در دست های چرخد و بازی از سر گرفته می شود.

داستان شکل گیری پتانک ورزشی برای معلولان

حدود صد سال پیش، در جنوب فرانسه، مردم بازی ای به نام «ژولیونه» انجام می دادند؛ بازی ای که در آن بازیکنان باید چند قدم می دویدند و بعد گوی فلزی را پرتاب می کردند. اما یکی از بازیکنان به دلیل مشکل پا نمی توانست بدود و همین باعث شد دوستانش قوانین بازی را تغییر دهند. آن ها تصمیم گرفتند دیگر ندوند و بازیکنان فقط با پا های ثابت، داخل یک دایره بایستند و گوی را پرتاب کنند. از همین جا نام «پتانک» به وجود آمد؛ واژه ای که به معنای «پا های ثابت» یا «پا های کاشته شده» است. همین تغییر ساده، راه را برای حضور افرادی باز کرد که توانایی انجام ورزش های سنگین را نداشتند. کم کم این شیوه بازی، به یک ورزش مستقل تبدیل شد و خیلی زود از فرانسه به کشورهای دیگر راه پیدا کرد. در ایران هم این رشته زیر نظر فدراسیون بولینگ، بیلارد و بولس و همچنین انجمن بیماران خاص فعالیت می کند.